

De Stemming van 24 december 2017

Deze week waren twee verschuivingen duidelijk zichtbaar. D66 daalde 2 zetels en de VVD steeg er 2. Gecombineerd met een 1 zetel lagere score van de PvdA en een 1 hogere score bij GroenLinks zien we dat 7 partijen nu op 15 of 14 zetels staan. Alleen de VVD staat daar ruim voor (op 27). Scores die symbolisch zijn voor de versplintering van het Nederlandse politieke landschap. De grootste partij scoort iets onder de 20% en 7 partijen rond de 10%. Daarnaast zijn er nog 5 partijen tussen 2 en 4 procent.

Bij de vragen die er gesteld zijn t.a.v. het voorgenomen stemgedrag bij de Gemeenteraadsverkiezingen over minder dan 3 maanden zien we de contouren van een uitslag die ook deze versplintering van het electoraat zal weergeven. Zeker als we beseffen dat bij die verkiezingen de lokale partijen de vorige keer samen meer dan 25% hebben behaald. Hoewel de PVV nu in ongeveer 30 gemeenten zal meedoen (en daardoor in die gemeenten wat de wind uit de zeilen zal nemen van de lokale partijen) is de kans heel groot dat die lokale partijen op 21 maart in Nederland samen wederom de grootste worden in Nederland. (In 2014 behaalde het CDA landelijk de 2e plaats met bijna 15%).

Peiling Zetelverdeling

zetels	TK2017	17-12-2017	24-12-2017	Versch. t.o.v. vorige week	Versch met TK2017
VVD	33	25	27	2	-6
D66	19	17	15	-2	-4
Forum voor Democratie	2	15	15		13
PvdA	9	15	14	-1	5
PVV	20	14	14		-6
CDA	19	14	14		-5
GroenLinks	14	13	14	1	
SP	14	14	14		
Partij voor de Dieren	5	7	7		2
ChristenUnie	5	5	5		
50PLUS	4	5	5		1
SGP	3	3	3		
DENK	3	3	3		
Totaal	150	150	150		
VVD+CDA+D66+ChristenUnie	76	61	61		-15

Inmiddels geeft 39% van de Nederlandse kiezers aan te willen dat het kabinet de rit uitzit. Dat was bij het aantreden nog 50%, maar was kort erna (met name door de discussies rondom het laten vervallen van de dividendbelasting) gedaald naar 42%.

Wil dat het kabinet de rit uitzit

	Allen	Stemde bij TK2017								
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	SP	FvD	PVV	50PLUS
Bij start	50%	93%	88%	77%	27%	31%	4%	27%	9%	24%
op 12-11	42%	80%	67%	61%	21%	29%	5%	13%	4%	16%
op 24-12	39%	73%	65%	61%	18%	20%	5%	6%	4%	12%
Verschuiving afgelopen 6 weken	-3%	-7%	-2%	0%	-3%	-9%	0%	-7%	0%	-4%

Interessant is te kijken wat het verschil is tussen degenen die nu nog steeds de partij steunen, die ze op 15 maart hebben gestemd, en degenen die dat niet meer doen.

Er is duidelijk te zien dat de kiezers van regeringspartijen, die nu aangeven niet meer die partij te stemmen, beduidend minder graag willen dat het kabinet de rit uitzit dan de kiezers die deze partijen trouw blijven. Het hoeft niet zo te zijn dat het kabinet de belangrijkste reden is, dat die kiezers niet meer trouw zijn aan hun partij. Maar deze scores geven wel aan dat het meedoen aan het kabinet voor deze partijen electoraal op dit moment weinig oplevert. (Iets wat bijna een standaard ervaring is voor regeringspartijen bij de kabinetten van de afgelopen 20 jaar).

Wil dat het kabinet de rit uitzit

	Allen	Stemde bij TK2017								
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	SP	FvD	PVV	50PLUS
allen op 24-12	39%	73%	65%	61%	18%	20%	5%	6%	4%	12%
stemt dezelfde partij als bij TK2017	48%	87%	82%	76%	17%	18%	3%	14%	3%	20%
stemt andere partij	25%	36%	40%	25%	19%	*)	9%	*)	6%	*)
Verschil	-23%	-51%	-42%	-51%	2%		6%		3%	

*) te klein aantal respondenten

Twee derde van de Nederlanders vindt dat Alexander Pechtold de schenking van het appartement in Scheveningen wel in het register van de Tweede Kamer had moeten laten opnemen. Van de D66-kiezers van dit moment vindt 41% dat. (D66-kiezers van 15 maart, die nu aangeven die partij niet meer te stemmen, geven voor 77% aan dat hij dit had moeten doen).

39% van de Nederlanders denkt dat hij dat appartement heeft gekregen omdat hij een belangrijke Nederlandse politicus is. Kiezers van de PVV, Forum voor Democratie en 50Plus vinden dat het meest. 32% vindt dat hij hierom moet aftreden. Ook daar zien we grote verschillen naar politieke voorkeur. De ex-kiezers van D66 hebben over deze stelling wel vrijwel dezelfde mening als de trouwe D66-kiezers (7% tegen 1%).

Oordeel over aspecten van de kwestie rondom het geschenken appartement aan Alexander Pechtold

percentage eens	Allen	Stemt nu op:								
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	SP	FvD	PVV	50PLUS
Vindt dat Pechtold het in het register had moeten plaatsen	68%	44%	71%	41%	50%	64%	77%	85%	94%	82%
Denkt dat Pechtold het gekregen heeft omdat hij een belangrijke politicus in Nederland is	39%	19%	38%	10%	17%	22%	50%	63%	70%	60%
Vindt dat Pechtold hierom moet aftreden	32%	9%	22%	1%	11%	19%	42%	68%	72%	53%